

zakon0.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80.

3. Pro skhvalennia Stratehii rozvytku turyzmu ta kurortiv na period do 2026 roku: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 16 bereznia 2017 r. № 168-r. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80#n9>.

4. Ekonomika rehioniv u 2015 rotsi: novi realii i mozhlyvosti v umovakh zapochatkovanykh reform. D. I. Oliinyka (Ed.). URL: <http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/regionu-4adb9.pdf> [In Ukrainian].

5. Prohrama rozvytku kultury, turyzmu ta okhorony nerukhomoj kulturnoi spadshchyny Kharkivskoi oblasti na 2019 – 2023 roky. Kharkivska oblasna Rada. URL: <http://oblrada.kharkov.ua/ua/programa-rozvitku-kulturi-i-turizmu-kharkivskoji-oblasti-na-2014-2018-roki/14496-normativni-dokumenty> [In Ukrainian].

6. Stratehiia rozvytku Kharkivskoi oblasti na 2021-2027 roky, (2020) [In Ukrainian].

Стріжкова Алла Володимирівна

кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник

НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку

НАІПрН України, керівник фундаментальної теми

«Правове забезпечення розвитку

технологій цифрової економіки та суспільства»

ORCID 0000-0002-4477-7941

Researcher ID: D-4083-2019

НЕДОЛІКИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО РІВНЯ

Наукова доповідь присвячена дослідженню аналізу планування державної політики цифровізації на регіональному рівні у порівнянні з аналогічною діяльністю органів місцевого самоврядування при розробці стратегій розвитку Харківської області на 2020–2027 рр. та міста Харкова на 2020–2030 рр.

Ключові слова: цифровізація, цифрові трансформації, регіональна державна політика.

The scientific report is devoted to the research of the analysis of planning of the state policy of digitization at the regional level in comparison with the

similar activity of local self-government bodies in the development of strategies for the development of Kharkiv region for 2020–2027 and the city of Kharkiv for 2020–2030.

Keywords: digitalization, digital transformations, regional state policy.

У зв'язку із закінченням у 2020 році строків дії одразу кількох державних та місцевих стратегій, концепцій та інших нормативно-правових актів у сфері стимулювання розвитку територій постало актуальне питання оновлення державного та місцевого стратегічного планування державної політики у різних сферах, у тому числі стосовно розробки та прийняття нових стратегій розвитку України, Харківської області та міста Харкова.

Так, на зміну державної Стратегії розвитку «Україна 2020» ще 2019 року почав розроблятися проєкт нової Стратегії розвитку України на 2021–2027 роки. У цьому проєкті вже були сформовані стратегічні та операційні цілі розвитку різних сфер. Зокрема, більш глобальними за значимістю і довгостроковими формуються стратегічні цілі, а на їх виконання передбачаються комплекси операційних цілей, які, у свою чергу, повинні бути виконані шляхом реалізації низки завдань. Міністерство регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ в 2019 р. натиснуло на обласні державні адміністрації для прискорення розробки і прийняття останніми регіональних стратегій розвитку, зробивши наголос на кількох важливих для регіонів складових при підготовці стратегічних документів. «Найперше – регіони повинні провести ґрунтовний аналіз помилок, яких вони допустилися у попередніх стратегіях розвитку. Друге – система стратегічних планувальних документів регіонального рівня повинна повністю відповідати вимогам законодавства щодо державної регіональної політики (ДРП)» [1]. Проте, на кінець січня 2020 року проєкт державної стратегії так і не був затверджений, а низка обласних рад та державних адміністрацій були змушені розробити та прийняти регіональні стратегії, не будучи впевнені, що вони будуть відповідати державній стратегії, як того вимагає ч. 4 ст. 10 Закону України «Про засади державної регіональної політики» [2].

Встановлено чітке процедурне правило. «Проєкт регіональної стратегії подається на затвердження Верховній Раді Автономної Рес-

публіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським радам не пізніше ніж через шість місяців після затвердження Державної стратегії регіонального розвитку України» [3]. Тобто, положення норм як законів, так і підзаконних актів, керуючись логічними принципами, побудовані так, що передбачають спочатку прийняття Державної стратегії регіонального розвитку України, а вже потім – регіональних на той же період дії і з відповідністю тим же пріоритетам, стратегічним цілям. Проте більшість областей на виконання розпоряджень Мінрегіонбуду була змушена піти на порушення законодавчо встановленого порядку розробки та прийняття регіональних стратегій.

За аналогічним механізмом 2020 року почалася розробка проекту стратегії розвитку Харківської області на 2021–2027 роки, були сформовані робочі групи відповідно до ключових напрямів розвитку Харківщини. До четвертої групи з питань удосконалення освіти, науки, інновацій було включено також Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку Національної академії правових наук України. Внаслідок проведення засідань цих робочих груп, подання, узагальнення зауважень і пропозицій від членів робочих груп та громадськості, які надавалися через онлайн-платформу <http://www.strategy.kharkiv.ua/>, було сформовано низку пропозицій до проекту Стратегії розвитку Харківської області на період 2021–2027 роки та Плану заходів з її реалізації на 2021-2023 роки. Проте був обраний максимально лаконічний підхід при відборі таких пропозицій та створенні проекту Стратегії розвитку Харківської області на період 2021-2027 роки і були включені найбільш популярні та нагальні, більш традиційні напрямки розвитку. Хоча при цьому парадоксально інноваційна була вибрана візія: «стратегічне бачення (візія) Харківської області експертами та її мешканцями визначена таким чином: європейський регіон з високою якістю життя в якому проживає креативне, культурне, позитивно налаштоване населення в екологічно чистому середовищі і який має кластеризовану, інноваційну і смарт-спеціалізовану просторову економіку» [4].

Для досягнення такої амбітної візії, на жаль, було враховано доволі мало пропозицій стосовно розвитку цифрової та дослідницької інфраструктур Слобожанщини. В кінцевий проєкт Стратегії роз-

витку Харківської області на період 2021–2027 роки було внесено лише одну оперативну ціль – «Оперативна ціль 1.4.Забезпечення соціального захисту населення та гендерної рівності» в рамках стратегічної цілі «1. Забезпечення високої якості життя населення на всьому просторі регіону» із завданням «1.4.3. Підвищення якості та доступності надання соціальних послуг шляхом їх цифровізації» [4], що може сприяти цифровізаційним змінам регіону. Це в той час, коли на Харківщині працюють науково-дослідні та технологічні підприємства, установи, настільки багато ІТ-фахівців з різноманітною спеціалізацією: від фізики високих енергій, низьких температур до машинного навчання, робототехніки, Інтернету речей, безпілотних апаратів (дронів) та безлічі інших технологій, що вже зараз творять революцію Industry 4.0 та E-Agriculture у світі!

Натомість, на рівні міста Харкова уже впроваджується низка заходів для формування та розвитку державної політики цифрової трансформації, зокрема, організаційного та кадрового характеру. Один з яскравих прикладів – ухвалення рішення Харківської міської ради від 27 листопада 2019 року про призначення Олега Дробота заступником Харківського міського голови, відповідального за цифрові трансформації міста. Раніше пан Дробот був директором Департаменту реєстрації та цифрового розвитку з 2016 року, де приймав ряд передових цифрових рішень на зразок онлайн-процедур державної реєстрації, введення paperless документообігу тощо. Уже утворено спеціалізований Департамент цифрової трансформації Харківської міської ради, щоправда, у цьому є заслуга Міністерства цифрової трансформації України, яке ініціювало створення таких департаментів в усіх органах державної влади та органах місцевого самоврядування.

На разі, міська рада Харкова лише почала роботу над розробкою стратегії розвитку міста, пройшли перші наради. Одним із концептуальних орієнтирів реалізації державної політики цифрової трансформації поки що багатообіцяюче оголошено перетворення міста у Smart City. Наскільки досконально буде оброблена ця ідея та враховано об’єктивний стан і спроможності Харкова, покаже проєкт стратегії розвитку міста.

Таким чином, під час розробки та прийняття регіональних стратегій розвитку кілька обласних державних адміністрацій та рад допустили низку процедурних порушень законодавства про засади державної регіональної політики. При розробці Стратегії розвитку Харківщини була поставлена амбітна цікава візія побудови кластеризованої, інноваційної та смарт-спеціалізованої просторової економіки, проте, на жаль, для її досягнення було враховано занадто мало пропозицій таких операційних цілей і завдань, які б сприяли реальним цифровим трансформаціям регіону. Місто Харків лише розпочало роботу над розробкою своєї стратегії розвитку під гаслом перетворення мегаполісу в смарт-місто.

ЛІТЕРАТУРА

1. Стратегії регіонального розвитку 2021-2027: що мають зробити регіони в цьому році, щоб вийти на якісно новий рівень стратегічного планування. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/10591>.
2. Про засади державної регіональної політики: Закон України від 5 березня 2015 р. № 156-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19>.
3. Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів: постанова Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 р. № 932. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/932-2015-%D0%BF#n11>.
4. Проєкт Стратегії розвитку Харківської області на період 2021-2027 роки. URL: http://www.strategy.kharkiv.ua/docs/kharkiv_region_strategy_project.pdf.

REFERENCES

1. Stratehii rehionalnoho rozvytku 2021-2027: shcho maiut zrobyty rehiony v tsomu rotsi, shchob vyity na yakisno novyi riven stratehichnoho planuvannia. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/10591> [In Ukrainian].
2. Pro zasady derzhavnoi rehionalnoi polityky: Zakon Ukrainy vid 5 bereznia 2015 r. № 156-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19> [In Ukrainian].
3. Pro zatverdzhennia Poriadku rozroblennia rehionalnykh stratehii rozvytku i planiv zakhodiv z yikh realizatsii, a takozh provedennia monitorynhu ta otsinky rezultatyvnosti realizatsii zaznachenykh rehionalnykh stratehii i planiv

zakhodiv: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 11 lystopada 2015 r. № 932. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/932-2015-%D0%BF#n11> [In Ukrainian].

4. Proiekt Stratehii rozvytku Kharkivskoi oblasti na period 2021–2027 roky. URL: http://www.strategy.kharkiv.ua/docs/kharkiv_region_strategy_project.pdf [In Ukrainian].

Водорезова Сусанна Робертівна

молодий науковий співробітник

НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку

НАПрН України

ORCID 0000-0001-5044-7167

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Наукова робота присвячена дослідженню сучасного стану дистанційної освіти у світі та Україні зокрема. Розглянуто сучасні тенденції розвитку дистанційної форми освіти.

Ключові слова: дистанційна форма освіти, інформаційні технології, технології дистанційної освіти.

The scientific work is devoted to the study of the current state of distance education in the world and in Ukraine. Modern tendencies of development of distance form of education are reviewed.

Keywords: distance education, information technology, distance education technologies.

З активним розвитком технологій у сучасному світі актуалізується питання модернізації освіти. Традиційна форма навчання поступово доповнюється новими технологіями дистанційного навчання. Система дистанційної освіти стає все більш популярною, різноманітні технології дистанційного навчання широко використовуються у США, Європейському союзі та багатьох інших країнах. Дистанційна форма освіти на основі Інтернет-технологій набуває